

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 1Co/92/2017
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7215237094
Dátum vydania rozhodnutia: 07. 02. 2018
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ladislav Cakoci
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2018:7215237094.1

Uznesenie

Krajský súd v Košiciach v senáte zloženom z predsedu JUDr. Ladislava Cakociho a sudcov JUDr. Adriany Murínovej a JUDr. Petra Tutka, v právnej veci žalobcu Consumer Finance Holdin a.s. so sídlom Hlavné námestie č. 12, 060 01 Kežmarok, zastúpeného JUDr. Jánom Šoltésom, advokátom Advokátskej kancelárie so sídlom v Bratislave, Karadžičova č. 8, P.O.BOX 205, proti žalovanému I. Y., nar. X.X.XXXX, bytom D.Ľ. V. Č.. XXX, o zaplatenie 845,46 eur, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Košice-okolie zo dňa 5.12.2016 č.k. 16C 118/2016-36 jednohlasne takto

rozhodol:

P r i p ú š ť a čiastočné späťvzatie žaloby v sume 136,02 eur s prísl., v tejto časti zrušuje zamietavý výrok rozsudku a konanie zastavuje.

Z r u š u j e rozsudok v prevyšujúcom zamietavom výroku a vo výroku o trovách konania a v rozsahu zrušenia v r a c i a vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie zaviazal žalovaného zaplatiť žalobcovi sumu 503,36 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 8,75 %ročne od 9.1.2013 do zaplatenia, to všetko do 3 dní od právoplatnosti rozsudku. V prevyšujúcej časti žalobu zamietol a žalobcovi priznal náhradu trov konania z titulu zaplateného súdneho poplatku a za 1 úkon právnej pomoci.

2. Týmto rozsudkom súd prvej inštancie rozhodol o nároku žalobcu na zaplatenie sumy 845,46 eur spolu s príslušenstvom, ktorého sa domáhal titulom vrátenia neuhradenej časti pôžičky.

3. Súd prvej inštancie odôvodnil rozsudok tým, že na základe vykonaného dokazovania mal za preukázané, že žalobca uzavrel so žalovaným dňa 25.3.2012 zmluvu o pôžičke na základe ktorej mu poskytol pôžičku vo výške 1.186,56 eur. Konštatoval, že podľa obsahu zmluvy mal túto pôžičku splácať v pravidelných 24-mesačných splátkach po 49,44 eur spolu s poistením. Konštatoval, že do podania žaloby uhradil žalovaný z uvedenej zmluvy 396,64 eur. Vzhľadom na preukázanie, že žalovaný porušil svoju zmluvnú povinnosť splácať pôžičku v rozsahu dojednaných splátok riadne a včas, žalobca listom zo dňa 29.12.2012 vyzval žalovaného na okamžité splatenie celého zvyšku pôžičky. Konštatoval, že celkový dlh predstavuje sumu 845,46 eur. Z obsahu zmluvy o pôžičke konštatoval, že táto bola dohodnutá v sume 900,-eur, splátka bola určená na sumu 49,44 eur mesačne spolu s poistením, celkový počet splátok bol určený na 24 mesiacov, ročná úroková sadzba na 32%, RPMN vo výške 32%, priemerná hodnota RPMN 45,23 %, celkové náklady spotrebiteľa 286,56 eur a termín konečnej splatnosti marec 2014.

4. Na základe toho s poukazom na ustanovenia § 52 ods. 1-4, § 53 ods. 1 a 5, § 54 ods. 1 a 2 Obč. zákonníka ako aj s poukazom na § 3 ods. 3 zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa a s prihliadnutím na § 3 ods. 1 Obč. zákonníka konštatoval, že pokiaľ ide o primeranosť výšky úrokov z pôžičky - problematika dobrých mravov úzko súvisí s doktrínou o neprípustnom resp. neprímeranom znevýhodnení založenom právnom úkonom. Tento princíp nadobudol v modernom práve váhu a význam a slúži určitým obmedzujúcim spôsobom k naplneniu zásady zmluvnej spravodlivosti. Konštatoval, že pri posúdení primeranosti dojedanej výšky úroku treba prihliadnuť na celkové okolnosti úkonu, jeho pohnútky a účel, ktorý sledoval. Predovšetkým však treba porovnať dojednaný úrok s úrokovou mierou obvyklou z praxe peňažných ústavov. Uviedol, že pokiaľ ide o úrok z úverovej istiny, zistil, že priemerná úroková sadzba úverov v období marca 2012 bola 11,76 % ročne, no v zmluve o pôžičke je uvedená sadzba 32% ročne, čo je niekoľkokrát vyššie, než bola obvyklá úroková miera. Tieto ustanovenia spotrebiteľskej zmluvy, ktoré na rozdiel na ustanovení Občianskeho zákonníka zaväzujú spotrebiteľa nad rámec povinnosti vzniknutých podľa Občianskeho zákonníka evidentne zhoršujú jeho postavenie a podľa názoru súdu sa priečia dobrým mravom. Mal za to, že žalobcom požadované vysoké úroky sú v rozpore s dobrými mravmi v zmysle § 3 ods. 1 Obč.zákonníka, preto vyhodnotil zmluvu v tejto časti ako neplatnú s poukazom na § 39 a § 41 Obč. zákonníka. Keďže vykonaným dokazovaním mal za preukázané, že žalobca poskytol žalovanému pôžičku vo výške 900,-eur a žalovaný tomuto zaplatil spätne sumu 396,64 eur, zaviazal žalovaného na doplatenie sumy 503,36 eur (900 - 396,64). Nárok presahujúci uvedenú sumu zamietol ako nedôvodný s poukazom na to, že tento vychádza z neplatne uzavretej zmluvy. S poukazom na omeškania žalovaného priznal žalobcovi úrok z omeškania vo výške 8,75 % ročne od 9.1.2013 do zaplatenia. Rozhodnutie o trovách konania založil na ust. § 255 ods. 1 a § 262 ods. 1 C.s.p. a konštatoval, že žalobcovi priznal plnú náhradu trov konania pozostávajúcich zo zaplateného súdneho poplatku a jedného úkonu právnej pomoci. Konštatoval, že o výške náhrady trov bude rozhodnuté po právoplatnosti rozsudku samostatným uznesením.

5. Proti rozsudku podal včas odvolanie žalobca. Tento žiadal napadnutý rozsudok v jeho zamietavom výroku zmeniť a žalobe vyhovieť do sumy 1.346,13 eur. V odvolaní zároveň zbral žalobu čiastočne späť vo výške 136,02 eur spolu s príslušenstvom, v tejto časti žiadal zamietavý rozsudok zrušiť, pripustiť späťvzatie žaloby a konanie zastaviť. Svoje odvolanie zakladal na tvrdení, že zamietavý výrok rozsudku súdu prvej inštancie je založený na nesprávnom právnom názore o tom, že dojednaná odplata za poskytnutie spotrebiteľského úveru je neprímeraná a v rozpore s dobrými mravmi. Poukázal na to, že navýšenie úveru oproti poskytnutej sume predstavuje iba zmluvne dojednaný úrok vo výške ročnej úrokovej sadzby 32% a celková odplata za poskytnutie úveru predstavuje sumu 286,56 eur. V odvolaní uviedol, že odplata za poskytnutie spotrebiteľského úveru nachádza svoje vyjadrenie v RPMN vo výške 32% zhodne s dojednanou úrokovou sadzbou, nakoľko jedinou odplatou poskytnutého úveru je iba zmluvný úrok. Výška priemernej hodnoty RPMN pre úvery vo výške do 1.500,-eur so splatnosťou od 1-5 rokov zverejnená Ministerstvom financií SR ako MF SR v súlade s § 21 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z.z. za IV. štvrťrok 2011 so stavom ku dňu 31.12.2011 predstavovala 45,23 % tak, ako je táto hodnota uvedená v úverovej zmluve. Má za to, že postup súdu podľa § 3 ods. 1 OZ má miesto len vo výnimočných situáciách napr. v prípade šikanozného výkonu práv účastníkom zmluvného vzťahu. Korektív dobrých mravov nesmie byť na ujmu princípu právnej istoty a nesmie neprímerane oslabovať subjektívne práva účastníkov vyplývajúce z právnych noriem. Má za to, že výška dojedanej odplaty v úverovej zmluve neprevyšuje odplatu obvykle požadovanú na finančnom trhu za spotrebiteľské úvery v obdobných prípadoch podľa § 53 ods. 6 OZ platného a účinného v čase uzavretia úverovej zmluvy a je v súlade so zákonom stanovenou maximálnou výškou odplaty pri poskytnutí peňažných prostriedkov spotrebiteľovi podľa § 1a ods. 1 nariadenia vlády SR č. 87/1995 platného a účinného od 1.9.2014. Napriek skutočnosti, že uvedené pravidlo maximálneho stropu výšky odplaty nebolo v čase dojednania úverovej zmluvy v platnosti, zastáva názor, že pokiaľ sám zákonodarcu považuje odplatu pri poskytnutí peňažných prostriedkov spotrebiteľovi do výšky 2x priemernej RPMN za akceptujúcu, v takom prípade výška dojedanej odplaty v úverovej zmluve spĺňa kritéria pre maximálnu výšku odplaty platné v súčasnosti, nemôže byť označená za neprímeranú a v rozpore s dobrými mravmi. V odvolaní taktiež uviedol, že nárok na zaplatenie zmluvnej pokuty vo výške 136,02 eur berie späť spolu s úrokom z omeškania z tejto sumy a v tejto časti žiada konanie zastaviť.

6. Žalovaný sa k odvolaniu žalobcu nevyjadril.

7. Podľa ust. § 370 ods. 1 C.s.p. ak je žaloba vzatá späť po rozhodnutí súdu prvej inštancie, ale skôr, ako rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť, odvolací súd rozhodne o pripustení späťvzatia.

8. Podľa ods. 2 súd späťvzatie žaloby nepripustí, ak s tým protistrana z vážnych dôvodov nesúhlasí. Ak späťvzatie žaloby pripustí, odvolací súd zruší rozhodnutie súdu prvej inštancie a konanie zastaví.

9. Podľa ods. 3 ak je žaloba vzatá späť sčasti, použijú sa ustanovenia predchádzajúcich odsekov primerane.

10. Citované ustanovenia zakotvujú procesnú zásadu občianskeho sporového konania o tom, že predmetom konania disponuje žalobca a preto pokiaľ sa tento rozhodne zobrať žalobu späť skôr ako rozhodnutie súdu nadobudne právoplatnosť a protistrana s takýmto späťvzatím nevyjadrí nesúhlas založený na vážnych dôvodoch, neostáva súdu iné, ako pripustiť späťvzatie žaloby a konanie zastaviť. Odvolací súd preto v časti v rozsahu späťvzatia zrušil zamietavý výrok rozsudku súdu prvej inštancie, pripustil čiastočné späťvzatie žaloby a konanie v tejto časti zastavil.

11. V prevyšujúcom zamietavom výroku odvolací súd preskúmal rozsudok súdu prvej inštancie, ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo podľa § 380 C.s.p. a na základe toho dospel k záveru, že odvolanie žalobcu je dôvodné.

12. Súd prvej inštancie založil svoje závery o čiastočnej neplatnosti zmluvy v rozsahu dojednanej odplatnosti zmluvy na nesprávnom právnom názore a v dôsledku toho v tejto časti aj predčasne a teda nesprávne vo veci rozhodol.

13. Odplatnosť spotrebiteľskej zmluvy upravuje ust. § 53 ods. 6 Obč.zákonníka.

14. Podľa tohto ustanovenia v znení účinnom ku dňu uzavretia zmluvy medzi účastníkmi, teda ku dňu 25.3.2012, ak predmetom spotrebiteľskej zmluvy je poskytnutie peňažných prostriedkov, nesmie odplata podstatne prevyšovať odplatu obvykle požadovanú na finančnom trhu za spotrebiteľské úvery v obdobných prípadoch. Pri posudzovaní obdobnosti prípadov sa prihliada najmä na finančnú situáciu spotrebiteľa, spôsob a mieru zabezpečenia jeho záväzku, objem poskytnutých peňažných prostriedkov a lehotu splatnosti.

15. Toto znenie § 53 ods. 6 Obč. zákonníka bolo prijaté novelou (zákon č. 129/2010 Z.z.) s účinnosťou od 1.6.2010 a zmenila tak predchádzajúce znenie tohto ustanovenia. Zásadná zmena spočíva v tom, že v znení tohto ustanovenia sa nepoužíva pojem „zmluva o spotrebiteľskom úvere“, za ktorú možno považovať iba zmluvu, ktorá je uzavretá v zmysle zákona o spotrebiteľských úveroch, ale predstavuje širší pojem, predmetom ktorej je poskytnutie peňažných prostriedkov. Nie všetky zmluvy, ktorých predmetom je poskytnutie peňažných prostriedkov sú spotrebiteľskými úvermi v zmysle citovaného zákona č.129/2010 Z.z., ale naopak platí, že každá zmluva o spotrebiteľskom úvere je spotrebiteľskou zmluvou, predmetom ktorej je poskytnutie peňažných prostriedkov. V § 53 ods. 6 teda došlo k zakotveniu maximálnej výšky odplaty za poskytnutie peňažných prostriedkov pre iné zmluvy, než sú zmluvy o spotrebiteľskom úvere. Z toho vyplýva, že úprava tohto ustanovenia o výške odplaty sa vzťahuje na akékoľvek zmluvy, predmetom ktorých je poskytnutie peňažných prostriedkov okrem spotrebiteľských úverov, pri ktorých je to upravené v osobitnom zákone o spotrebiteľských úveroch. Tento zákon upravuje spôsob, ako sa vypočítavajú celkové náklady spotrebiteľa spojené so spotrebiteľským úverom. V zmysle jeho § 12 písm. g/ sa za takéto náklady považujú všetky náklady vrátane úrokov, provízií, daní a poplatkov akéhokoľvek druhu, ktoré spotrebiteľ musí zaplatiť v súvislosti so zmluvou o spotrebiteľskom úvere okrem notárskych poplatkov. V zmysle úpravy § 53 ods. 6 Obč. zákonníka ak predmetom spotrebiteľskej zmluvy je poskytnutie peňažných prostriedkov, nesmie odplata podstatne prevyšovať odplatu obvykle

požadovanú na finančnom trhu za spotrebiteľské úvery v obdobných prípadoch. Za podstatné zvýšenie treba považovať zvýšenie maximálne o 20%. Zákonodarca v súvislosti s posudzovaním obdobnosti prípadov ustanovuje, že treba prihliadať najmä na finančnú situáciu spotrebiteľa, spôsob a mieru zabezpečenia jeho záväzku, objem poskytnutých peňažných prostriedkov a lehotu splatnosti. Zároveň je potrebné zistiť, aká odplata sa na finančnom trhu požaduje pri poskytnutí finančných prostriedkov spotrebiteľov v určitom konkrétnom prípade a to vzhľadom na jeho finančnú situáciu, spôsob a mieru zabezpečenia jeho záväzku, objem poskytnutých peňažných prostriedkov a lehotu splatnosti.

16. Týmito dvomi právnymi úpravami teda bola v čase uzavretia zmluvy medzi účastníkmi konania upravená odplatosť zmlúv o spotrebiteľských úveroch a osobitne odplatosť ostatných spotrebiteľských zmlúv. Pre posúdenie otázky, ktorú z týchto právnych úprav je potrebné na konkrétnu zmluvu aplikovať, je závislé od záveru, či z obsahu samotnej zmluvy vyplýva, že ide o zmluvu o spotrebiteľskom úvere a v prípade, ak sa tak nejedná, je potrebné na odplatosť aplikovať ust. § 53 ods. 6 Obč.zákonníka, ako na odplatosť spotrebiteľskej zmluvy všeobecne.

17. Súd prvej inštancie sa nepridržiaval uvedených zásad a samotnú odplatosť zmluvy zakladal na záveroch, ktoré nemajú oporu v týchto osobitných ustanoveniach platných v čase uzavretia zmluvy medzi účastníkmi. Súd prvej inštancie preto založil svoj záver o neplatnosti časti zmluvy v rozsahu dojednanej odplatnosti na nesprávnom právnom závere. Na základe toho neostávalo odvolaciemu súdu iné, ako rozsudok súdu prvej inštancie v jeho zamietavom výroku (v časti prevyšujúcej sumu, ktorú žalobca zobral späť) rozsudok zrušiť a vec vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

18. Po vrátení veci bude povinnosťou súdu prvej inštancie v súlade so záväzným právnym názorom odvolacieho súdu vyhodnotiť z obsahu zmluvy, či sa táto spravuje ustanoveniami zákona o spotrebiteľských úveroch a ak v tomto smere dospeje k pozitívnemu záveru, je potrebné odplatosť tejto zmluvy posudzovať podľa ust. § 12 písm. g/ citovaného zákona. A v prípade, ak dospeje súd k záveru, že zmluva sa neradiť ustanoveniami zákona o spotrebiteľskom úvere, bude potrebné jej odplatosť vyhodnocovať podľa úpravy § 53 ods. 6 Obč.zákonníka v znení účinnom ku dňu uzavretia zmluvy.

19. Ďalším dôvodom zrušenia napadnutého rozsudku je skutočnosť, že súd prvej inštancie rozhodol meritórnym rozhodnutím o nároku pôvodného žalobcu Consumer Finance Holding a.s. napriek tomu, že pred jeho rozhodnutím bol dňa 1.12.2016 doručený súdu návrh na zmenu účastníka na strane žalobcu, v ktorom bolo navrhnuté, aby namiesto pôvodného žalobcu naďalej v konaní vystupoval subjekt Intrum Justicia Slovakia s.r.o. s poukazom na uzavretie zmluvy o postúpení pohľadávky. Napriek tomu, že uvedený návrh bol doručený 1.12.2016 súd prvej inštancie k nemu neprihliadol pri svojom rozhodovaní napadnutým rozsudkom dňa 5.12.2016.

20. Po vrátení veci bude preto povinnosťou súdu prvej inštancie rozhodnúť o návrhu na zmenu účastníka na strane žalobcu. Pri tomto rozhodovaní bude potrebné vypořadovať sa s otázkou, či zo strany pôvodného veriteľa došlo k účinnému oznámeniu postúpenia pohľadávky žalovanému ako dlžníkovi a to s poukazom na skutočnosť, vyplývajúcu z obsahu spisu podľa ktorej pôvodný veriteľ toto postúpenie oznamoval žalovanému na adresu jeho bydliska v Košiciach, Cottbuská 1369/6, pričom podľa lustrácie v Registri obyvateľov mal tento od 9.10.2014 hlásený trvalý pobyt vo D. V. Č.. XXX.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.